

Büyük Şef'in kıymetli cevapları

Hatay millî meselemizin dostça tedbirlerle müsbet neficeye ulaştırılmasından duyulan sevinç yerindedir

İstanbul, 6 a.a. — Reiscumhur Atatürk yurdun her tarafından gelen ve vatandaşların sevinç ve heyecanını bildiren telgraflara şu cevabın Anadolu Ajansı vasıtasıyla ibrâgını emir burmuşlardır.

Bütün Hatay tek bir cümle konuşuyor ve durmadan haykırıyor

Yaşa Atatürk!

Hatay'ın bütün resmî noktalarında Türk askeri artık hâkimdir

Payas, 6 (Husûsî muhabirimiz telgrafla bildiriyor) — Bütün Hatay hâlâ büyük bir sevinç içinde çılgınca bayram yapıyor. Kahraman askerlerimiz her geçtikleri yerde muazzam tezahüratla karşılanıyor ve yolları üzerine çiçekten halılar örülüyor. Size diyebilirim ki dündenberi hiç bir Hataylı Türk sevinçten uyumamıştır. Kucaktaki çocuklardan tutun da elleri bastonlu tirek ihtiyarlarına varıncaya kadar herkes askerini geçeceği yollar üzerine dökülmüştür. Herkes, sesinin yettiği kadar mütemadiyen: "Yaşasın Atatürk!" diye haykırıyor.

Katî safha

F. R. ATAY

Atatürk 1 ikinciteşrin nutku ile bizi vazifeye çağırıldığından beri, millî meselelerdeki şuur ve disiplin seviyemiz, sebat ve irademiz, sinir kuvetimiz yeni bir imtihandan daha geçti. Muvaffak oluşumuzun sırrı, inkılâpların rolünü kaybetmemekliğimizdir. Bir dâva millî vasfını aldığı vakit nasıl hallolunur, bunun usul ve düsturlarını Atatürk mektebinde öğrenmişizdir: İlk şart, dâvanın haklılık ve doğruluğu kadar, onu kazanmanın, millî hayat için bir zaruret olduğuna inanmak ve bağlanmak, milletin bütün kudretlerini bu uğurda seferber etmektir. Bir millet haklarını müdafaa edebildiği kadar hür ve şerefli kalır.

Hatay, türk inkılâbının en eski dâvasıdır; millî misak ve istiklâl dâvalarımızla yaşıttır: Bu hakikati unutarak, onu, Türkiye Cumhuriyetinin artık barışçılar safından ayrılmış olduğuna bir delil diye göstermek isteyenler olmuştur. Bizim millî hüriyet ve hududlara, ve umumiyetle barış nizamına bağlılığımızı gösteren eski ve yeni misaller karşısında bu iddia, taraftar kazanamazdı ve netekim kazanmadı. Hatay münakaşasını barış usulleri için den çıkarmamak hususunda, sabrımızı tüketen bütün tahriklere rağmen muvaffak olduk. İkisini beraber yürüttük: Sulh kadar kendi hakkımızı, hakkımız kadar sulhu müdafaa ettik!

Sulhun müdafaaında Fransa ile elbirliği etmekte ancak zevk duyarız. Suriye'nin hür ve rahat olmasını isteriz. Milletler Cemiyeti'nin en buhranlı zamanlarında, onun şerefini müdafaa için nasıl gayretler sarfettiğimiz malumdur. Eğer Hatay münakaşasında, bu münasebetlerimizin hepsi bahis mevzuu olursa, bundan istidlâl edilecek şey, Hatay dâvasının Türkiye için ifade ettiği hayatî ehemiyet'ten ibaretir.

(Sonu 3. üncü sayfada)

Şimdi kahraman Mehmedcikler tesbit edilen bütün mntakalara dağılmışlar, yerleşmişlerdir.

Hatay'm bütün resmî noktalarında Türk askeri hâkimdir.

Bugün, Valinin, Parti'nin, Belediye Reisi'nin Atatürk'e çektiği tazim telgraflarına gelen cevap okunca Hatay'daki sevinç ve neşe tasavvurun ve ifadenin üstünü aştı.

Şimdi Hatay'da herkes, ellerinde bayraklar ve evlerinde bayraklar ve çiçekler o l d u ğ u halde mütemadiyen "Yaşasın Atatürk!", diye haykırılmaktadır.

N. Tangüner

Hayfa'da ihtilâl

Sokaklarda kanlı çarpışmalar oldu

Hayfa, 6 a.a. — Bu akşam Hayfa'nın en büyük caddesinde mühim bir hâdise çıkmış ve hakikî bir ihtilâl mahiyetini almıştır:

Şehrin merkezinde çarşı içinde kalabalığın en fazla bulunduğu bir anda bir bomba patlamıştır. İnfilâk, yahudilerden üç ve arablardan beş kişinin ölümüne, yahudilerden 18 ve arablardan 8 kişinin yaralanmasına sebep olmuştur.

Hâdise, hakikî bir muharebeye başlangıç teşkil etmiş ve arablarla yahudiler birbirlerine tabanca atmaya başlamıştır. Polis, meseleye müdahale etmiş ve bunun üzerine halkın hiddetli polislere dönmüştür. Polisler, taşlanmışlardır.

Gece dışarı çıkmak yasak edilmiştir. Sokaklarda devriyeler gezmektedir.

Hatay Türk bayrağının gölgesi altında

Hatay dâvasının halli karşısında

Herkes bizi tebrik ediyor

Türkiye kıyasetsiz siyaseti sayesinde Şarkî Akdeniz'de bir muvazene kuvetidir

Berlin, 6 a.a. — Folkişer Beobachter gazetesi, "Fransa Türkiye'nin metalibatını kabul etti", başlığı altında yazdığı bir makalede türk - fransız dostluk muahedelerinden bahsederek diyor ki:

"İskenderun sancağı her zaman Türkiye'ye aid bulunmuştur. Fakat Fransa Suriye ile bozmuş istemi-yordu. Ancak Akdeniz vaziyetinin gösterdiği inkışaf Fransa'yı türk dostluğunu elde etmeğe sevketti. Hususiyet ki Hatay'ın Türkiye'nin elinde bulunması İngiltere'nin de menfaati iktizasındandır."

Börsen Zeitung ve umumiyetle diğer bütün alman matbuatı Türkiye'yi tebrik etmekte ve Hatay ihtilâfının Türkiye lehine olarak bu suretle halledilmiş olmasından dolayı memnuniyet göstermektedir.

Paris, 6 a.a. — Türk - Fransız dostluk muahedesini bahis mevzuu eden Deba gazetesi diyor ki ::

Bu muahed gösteriyor ki fransız siyaseti hem bizim için ve hem de sulhun tarsini yolunda pek ziyade memnuniyet verici bir veçhe almıştır.

Lö Tan gazetesi de şöyle yazıyor: Nazik bir safha arzemiş olan bir işi iyi suretle neticelendirmiş ve bahis mevzuu meşru menfaatleri anlamak hususunda gösterdikleri realizm-dan dolayı ve keza müzakerelerde mülhem oldukları dostluk zihniyeti için gerek Bone'yi gerek Rüştü A-ras'ı tebrik etmek lâzımdır. Türkiye'nin Balkan antantında oynadığı rolü, Yunanistanla olan eski kavgalarını nasıl hallettiğini ve kıyasetsiz siyaseti sayesinde şarkî Akdeniz'de nasıl bir muvazene kuveti olduğunu herkes bilir. Bütün bunlar türk dostluğuna lâyık olduğu hakikî kıymeti ver-direcek birer unsurdur. Hiç bir suyetefhüme meydan bırakmıyacak bir şekilde bugün türk - fransız mukarenetinin tıpkı türk - ingiliz mukareneti gibi artık bir hakikat olmuş bulunması umumî vaziyette bir hercümerç vuku bulduğu gün, tesirini göstermekten hali kalmıyacaktır.

Fransızca Deba gazetesi diyor ki: Hiç bir suyetefhüme meydan bırakmıyacak bir şekilde bugün türk - fransız mukarenetinin tıpkı türk - ingiliz mukareneti gibi artık bir hakikat olmuş bulunması, umumî vaziyette bir karışıklık o l d u ğ u gün derhal tesirini göstermekten hali kalmıyacaktır.

İstanbul, 6 a.a. — Reiscumhur Atatürk Hatay'dan aldıkları tâzim ve teşekkür telgraflarına aşağıdaki cevabı vermişlerdir :

"Sizin için artan saadet ve refah dilerim. "

Londra'da kabul edilen plâna göre

İspanya'daki gönüllüler nasıl geri alınacak

Yabancı muharibler, Londra, Hamburg, Marsilya, Cenova üzerinden sevkedilecek

Londra, 6 a.a. — Karışmazlık komitesinde hasıl olan itilâf üzerine İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya hükümetleri, ilk yapılacak masrafların mukabili olmak üzere 12.500 zer ingiliz lirası vermişlerdir. Komite, bu plânın metnini iki ispanyol tarafına tevdi edildikten sonra neşredilmesini İngiltere hükümetinden istemiştir.

Çinliler 5 Japon tayyaresini düşürdüler

Çin tayyareleri japonlara karşı çok şiddetli saldırılar yapmışlar, ve beş japon tayyaresini düşürmüşlerdir. Gene Çin tayyareleri dört japon gemisini batırmışlardır. Çinlilerin taarruzuna dair gelen telgraflar üçüncü sayfamızdadır.

Gönüllülerin geri alınması hakkındaki ingiliz plânının, Barselon ve Burgos'a gönderilmiştir. Metin, bir beyaz kitab halinde önümüzdeki cuma günü neşredilecektir.

Tasvib olunan plâna göre, yabancı muharibler, Londra, Hamburg, Marsilya ve Cenova limanları üzerine sevkedilecektir.

Alman gönüllüleri Hamburg'a, italyanlar Cenova'ya, ingilizler Londra'ya gönderilecektir.

(Sonu 3. üncü sayfada)

1 Gün için

HAYAT ve SIHAT

Ne kadar su içmeli?

Bu sıcak mevsimde bir çoklarını... İnsanı çok terletir, idrara sık götüür. Bunlar da insana rahatlık vermekte beraber, o kadarla...

8.888 metreye çıkılabilir mi?

Everest insanı gene mağlup etti heyet geri dönmeğe mecbur kaldı

8.888 metre yüksekliğiyle dünyanın en yüksek tepesi olan Everest, eski rakibi olan insanı gene mağlup etmiştir. Bu muazzam dağın tepesine, kaçıncı defa olarak çıkmak işine girişen beş altı kişiden...

Kör flütçü

Omiros kör imiş. İlliada ile Odisse'nin o derece hakikatten uzak maceralar, fakat o nisbette beşerinkilere üstün hislerle dolu olmasının sebebi de bu olacak!

Fransa'daki İspanyol altınları

Paris, 6 a.a. — Paris mahkemesi 931 de Mont - de - Marsan'da fransız bankasının kasalarına yatırılan, İspanya bankasına aid 40 ton altının, bankanın kasalarında hifzedilmesine karar vermiştir.

Soyveller birliğinde açılan istikraz

Moskova, 6 a.a. — Üçüncü beş senelik plân için açılan istikrazın kayıt muamelesi memleketin her tarafında şimdiye kadar görülmedik bir muvafakiyetle devam etmektedir.

Japonlar 1940 sergisinden vazgeçtiler

Tokyo, 6 a.a. — Miyako gazetesinin öğrendiğine göre, 1940 senesi beynelmilel Tokyo sergisi için hazırlık yapılmaya memur olan komitenin reisi ve ikinci reisi, maliye nazırı ile yaptıkları bir mülâkattan sonra, bu sergiden vaz geçilmesine katı surette karar vermişlerdir.

Süveyş kanalında bir grev çıktı

Port - Sait, 6 a.a. — Süveyş kanalı müstahdimini dündenberi grev halindeydi. İşçiler yemiyelerinin arttırılması istemektedirler.

Yüz sene uyuyan adam

Borsanın bu hükmü o kadar beklenilmedik bir şeydi ki B. La Tayad'ın gözleri hayretten açıldı: — Haklısınız, azizim Branşen. Fakat düşüncemiz tamam değildir. Onu ben tamamlayayım. Borsada asla sizin gibi dalavereciler vasıtasıyla oynanamalardır; insan servetini ancak ciddi adamlara emniyet etmelidir.

Yunanistan'da sosyal sigorta

Atina, 6 a.a. — Başvekil Metakssas, gazetecilere yaptığı beyanatta, sosyal sigortalarmın tatbikatta yeniden genişletilmiş olduğunu bildirmiştir. Filhakika sosyal sigorta müessesesinin kuruluşundanberi işbaşında vukua gelen kazalara karşı sigortadan başka, kanunun analık hakkındaki nazarı dikkate aldığı yardımların da tatbikine başlanmıştır.

Prag'da Sokol bayramı

Prag, 6 a.a. — Yağmura rağmen Sokol bayramının üçüncü günü ilk iki günde olduğu gibi muvafakiyetle geçmiştir. Resmî tribünde oturan Benes ile nazırların etrafında bir çok ecebî misafirlere ezimle Fransa sıhat nazırı Rucart bulunmaktadı.

İkinci fasıl

Röne La Tayad'ın ailesinin ümesi kalan şatosu Solony'de idi, fakat genç adam oraya hiç gitmezdi, çünkü uzletin cazibesine karşı hissiydi. Yalnız av mevsiminde senede iki üç defa malikânesine gittiği olurdu.

Her halde hesabın yerindedir, Selesten'im, fakat borsa kazalarını hesaba katmamışsınız.

— Evet, Selsten, fakat borsa kazalarını hesaba katmamışsınız. İşlerimi bir ahlakısza emanet etmek hatırasına düşüme bana fena esham üzerinde spekülasyon yaptırır ve bütün servetimi mahvoldu.

— Bu bir serzeniş mi? — İstediyim gibi teftis ediniz. — Ve La Tayad, muhababının riyakâr bir tevazula kendisine uzattığı eli sıkımdan merdivenlerden indi.

Ankara fidanlığı

Step toprağını unutturmağa çalışan Bacasız bir fabrikadır

Ankara'da oturuyorsanız, yahut Ankara'yı her ziyaret eden gibi bir baxından öte ucuna kadar geniş bir gezinti yapmışsanız elbette bilirsiniz ki Yenişehir'le Cebeci arasında, etrafta çevrilmiş büyük bir bahçe vardır: Fidanlık... Ve şayet, fidanlığın içinden geçmiş, veya bir akşam üstü su ve ağaç serinliğini tatmak için onun havuzları; kenarında toplaşan kalabalığa karışmışsanız görmüşsünüzdür ki burada ağaçlar bazan parmak kadar, bazan bir iki metre ve nadir olarak — oraya katı surette maledilmiş iseler — kalın gövdeli, gölgesinde barınabilecek yetişkin ağaçlardır: Fidanlık, gittikçe yeşillen Ankara'nın yollarına, bahçelerine ve civarındaki köy ve kasabalara step çorakını unutturmağa çalışan bacasız ve makinesiz bir fabrika gibidir. Ankara bahçelerinin meyvalı ve meyvasız ağaçlarından çoğu, orada tohumdan yetiştirilmiştir.

Fakat, bu fidanlığın da, her şey gibi, kendine göre kısa bir tarihçesi vardır. Gördüğümüz ağaçlık ve yeşil saha bundan 8 - 9 sene evvel kâmilan arpa, buğday ve çavdar ekilen tarialardan ve Erzurum çeşmesi ayağından akan su ile beslenen bir kaç dönüm sebze bahçesinden ibaret idi. Evvelce arazinin ortasından geçen İncesu'nun cereyanından arazinin bir kısmı bataklık haline almıştı; Erzurum çeşmesi ayağından sular bu tarlaların ortasından ve açıkta İncesu'ya karışır, çirkin bir manzara teşkil ettikten başka memleket havasını ifsat ederdi. Bu vaziyette hem akar sudan istifade ve hem de şehrin ağaç ihtiyacını temin etmek maksadıyla 1929 senesinde sebze bostanı olan mahdut sahada Şehremaneti ufak bir fidanlık tesis etmeği düşünmüştü. Daha sonra bu arazide yetişen nebatların neşvünema kabiliyeti dikkati celbettüğünden şehrin ağaç ihtiyacını temin maksadıyla geniş bir fidanlık meydana getirmeği imkân dahilinde gören Ankara Valiliği bu civardaki arazinin istimlakine başlamış, kısmen belediye ve kısmen hususî idare tarafından istimlak edilen 250 dekarlık bu yeşil sahayı vücuda getirmiştir. İstimlak edilen bu saha, bir taraftan belediye ve vilâyet tarafından teşric olunurken, diğer taraftan da şehrin fidan ihtiyacını temin için fidan yetiştirmeğe başlanmıştır.

Programlı çalışma

1934 senesinde bu fidanlık doğrudan doğruya vilâyet ziraat müdürlüğüne devredilmiş ve kendisinden azami istifade etmek için bir program hazırlanmıştır. Bu programla takip edilen gaye şudur:

1 — Ankara'da zeriyaat çeşitleri mahduttur. Çeşitleri mahdut olan bu ziraat arasına meyvacılığı sokmak lâzımdır. Bir taraftan köylülere iyi cins meyva ağaçlarından alınmış kısımlarla fidanlıkta yetiştirilen yabancı fidanlar aşılanarak iyi, piyasada makbul ve para eden meyva yetiştirmeleeri için fidan dağıtmak ve köylerde bu şekilde meyva bahçeleri vücuda getirmek.

2 — Damızlık makbul cinslerden meraklılara her nevi aşırı kalemleri vermek.

3 — Şehrin ve vilâyetin teşciri için meyvasız ağaç fidanı yetiştirmek.

4 — Bu geniş sahanın işlahı ile Yenişehir ve Cebeci arasındaki boşluğu tamamıyla yeşil bir sahaya kalbilmek.

5 — O civar halkının iyi bir gezinme mahalli olmak üzere halka mahsus iyi bir park vücuda getirmek.

Burada her çeşit ağaç yetişmektedir

Fidanlık geçen sene 78.000 fidan dağıttı

Yazan :

N. B.

Nasıl çalışıldı?

Fidanlık arazisinden azami derecede istifade etmek için ilkönce araziye gayır halinde kaplanmış olan ayrık ve diğer zararlı otları temizlemek, İncesu civarında yer yer bataklık haline almış araziye kurutmak ve işlah etmek işleri beş seneye ayrılmış, her sene arazinin 5 de bir kirizme edilme suretiyle işlenmekte ve bataklık yerler kurutularak ziraate elverişli bir hale getirilmiştir. Fidanlığın senede 10.000 lira olan tahsisatı tercihan toprağın kirizmesine, işletmesine ve işlahına sarfedilmektedir. Dört senedenberi program harfiyen tatbik edilmiş ve önmümüzdeki sene bu mevsimde fidanlığın bütün sahası bu şekilde kirizme

edilmek suretiyle bir taraftan toprak işlenmekte diğer taraftan işlenmiş olan sahalarda Ankara ikliminde muvaffakiyetle yetişebilen meyvalı ağaçlardan kayısı, armut, kiraz, vişne, dut ve elma anağı olabilecek cinslerin tohumları ekilmeğe başlanmıştır. Yetişen yabancı bir sene sonra şaşırtılıp aynı senede aşılanmakta, meyvalı fidanlar tevzi edilecek bir hale gelikten sonra dağıtılmaktadır.

Neler yetiştiriliyor?

Meyvasız ağaçlardan akasya, kavak, dişbudak, sofrora, akcağaç, at kestanesi, karaağaç, tezyinat ağaçlarından leylak, top akasya, top vişne, kırmızı erik, vesair ağaç cinsleri yetiştirilip mevsimde dağıtılmaktadır. Fidanlığımızda her sene tohumdan 5 - 6 bin çam ve o mikdarda mazı yetiştirilmektedir. Çamlar altıncı senede tevzi edilecektir. Her sene bu mikdar çam ağacı verilebilecektir. Bu da Ankara ihtiyacını kısmen karşılar.

Dördüncü senesi bitmek üzere olan fidanlık — — — — — sonra bu mevsimde

çizilen plan mucibince tekemmül etmiş ve her tarafı kirizme edilmiş ve dikilmiş, muntazam bir hale gelmiş olacaktır.

Fidanlık park vazifesi de görecek

Tekemmül etmiş olan fidanlık şehrin iki kısmı arasındaki büyük boşluğu daimi yeşil bir saha haline getireceğinden şehre ayrıca bir güzellik vermiş olacaktır. Hhususıyla fidanlık ortasından geçen cadde, iki tarafı ağaçlandıktan sonra şehrin en güzel bir caddesi olacaktır. Fidanlık parkının güzel güllükleri ve çiçekleri arasında halk ve çocuklar hava alacak, güllüp eğlenecektir.

Köylüler ve fidanlık

Ankara'da su altı olan yerlerde halkın en çok diktığı söğüt ağacıdır. Evlerin inşaatında kullanılmak ve avdanlık yapmak üzere yetiştirilen bu ağaçlara yapılan itina az değildir. Fakat menfaat kaygısı ile bunlara gösterilen dikkat ve ihtimam meyva bahçesine de gösterilse, şüphesiz aynı sahada, söğütlerden ziyade maddî istifade göreceklere şüphe yoktur. Bazı köylerde görülen meyva ağaçları, bilhassa zerdaliler ve diğer ağaçlar yerine (kilosu 3 - 5 kuruşa satılan zerdali yerine) beher kilosu 30 - 40 kuruşa satılan kayısı yetiştirilirse, 100 kilo zerdaliden 500 kuruş alırken 100 kilo kayısıdan 30 - 40 lira kazanmış olur. Aradaki fark mühim değil mi?

Tecrübeler ve tevziler

Dört senedenberi çilek tecrübesi yapılmaktadır. Bu tecrübeler ümidin fevkinde neticeler vermiştir. Ankara'nın yabıs ikliminde yetişen çilekler fazla tatlıdır ve şekersiz yenir, gayet nefis bir kokusu vardır. Bu çileklerin büyüklüğü de herkesin dikkatini celbetmiştir. İstanbul'da Arnavutköy ve civarı yerlerde yetişen ve Osmanlı çileği namı verilen çileklerin Ankara'da yetişen cinsine de Nurettin Artam'ın teklif ettiği gibi Türk Çileği demek pek doğru olur. Müracaat edenlere çilek fidesi verilmektedir. Çileğin köylüler arasında tanımı onları için mühim bir kazanç menbaı olabilir.

Fidanlık'ta üç senedenberi fidan tevzi edilmektedir:

1935 senesinde	3.000 ağaç,
1936 "	18.000 "
1937 "	78.000 "

Bu son rakam bugünkü sahaya nazaran azdır. Fidanlık tekemmül edince 100.000 meyvalı ve 150.000 meyvasız olmak üzere her sene 250.000 fidan tevzi edilebilmek için tedbirler alınmıştır.

Kayseri'de atlıspor ve maçlar

Kayseri (Hususî) — Atlıspor ocağının Niğde yürüyüşüne iştirak eden sporcuları şerefine orduvinde general Ziya Ekinici tarafından bir balo verildi. Balo çok neşeli geçti. Baloda Niğde gezisine iştirak eden bayanlar da bulundu. Balo ya ait bir resmi gönderiyorum. Geçen hafta Sümer spor kulübü ile Ankara Güneş kulübü arasında bir maç yapıldı. İki kulüp 5-5 berabere kaldı.

Safranbolu köylerinde neler gördüm?

Muntazam yollu, mektepli Kepez, Değirmendere köyleri

Köyde pınar başı ve Konarı köyü

Safranbolu, (Hususî) — Atların sırtında Safranbolu köylerine gidiyoruz. Kepez tepesinden Yazıköy'e gidiyoruz. Köyde rastlanan eski eserler buranın eski bir tarih yurdu olduğunu gösteriyor.

Köyde 285 ev vardır. 645 i erkek olmak üzere 1344 nüfusu vardır. Beş dersaneli ve iki öğretmenli bir okulu, bir hamamı, üç bakkalı, bir fırını, üç kaftesi, iki semerci, bir demirci, üç nalband, bir terzi, bir eskici, bir kunduracı dükkânı vardır. Köylü ziraat ve küçük sanatlarla meşguldür. Bu köyün 80 genci şimdi Karabük çelik fabrikaları inşaat sahasında çalışmaktadır.

Biraz daha ileride Yazıköy'e gidiyoruz. Vaktiyle döşenen kaldırımlar yer yer bozulmuş. Buradan Değirmendere'ye indik. Sakız ağaçlarının koyu gölgesinde yatan ölümler diyarından geçerek Konarı köyüne girdik. 420 kadın 580 erkek olmak üzere bin nüfusu olan bu köyün 220 evi, beş dersaneli ve iki öğretmenli bir okulu vardır. Ayrıca bakkal, manifaturacı, fırın, kasap, nalband olmak üzere 9 dükkânı vardır. Köy sokakları kaldırımlı ve muntazamdır. Burada köy kanunu tatbik edilmekte ve mektepte en yeni tedris usullerine göre ders

verilmektedir. Mektepte okuyan talebenin adedi, erkek talebeden daha fazladır. Bu dikkate değer hadiyyi şu rakamlarla ifade edebiliriz: 50 kız, 85 i kız ve 65 i erkektir. Bu köyün bahçelerinden istihsal edilen sebze Kastamonu, Gerede, Zonguldak Safranbolu pazarlarında satılmaktadır.

Konarının yarım saat daha uzakta bulunan ötesinde kurulan 135 evli 785 nüfuslu Yörük köyü uzaktan ikişer, üçer katlı büyük binalarıyla dışarıdan büyük bir şehir manzarası arz etmektedir. Köy sokakları kaldırımlı ve muntazamdır. Bu köyde sekiz pınar yalnız bir tanesinde su vardır. Köyde su getirmeyi köyün zenginlerinden Demiryolları müteahhidi Mehmet Muratoğlu vadetmiştir. Bu köyde fak tefek ziraat işleri yapılmaktadır. Köyün başlıca geçimi ekmektir. Köyde beş dersaneli ve yatırımlı bir ilk mektep vardır. Yatırımlı mektepteki 45 köyün çocuğu vardır. — — — — — E. BEŞE

Etimesğut telsizi

22 temmuzda bitmiş ve teslim edilmiş olacak

Temmuzun yirmi ikisinde Etimesğut radyo istasyonu bitmiş ve hükümete teslim edilmiş olacak.

Tam bir buçuk senedenberi orada geceli gündüzlü çalışıyor: Türkiye'yi modern bir medeniyet ve kültür müessesesine kavuşturmak, gur sesini mesafelerden aşırarak yaymak için... Etimesğut sırtında çalışan işçiler, mühendisler, mimarlar toprakla değil, âdeta mesafe mefhumıyla boğuştu ve onu mağlûp ettiler.

Radyo; mektep gibi, kitap gibi, sahne gibi bir terbiye vasıtası olmuştur; ve bunların içinde, hitap ettiği kitlenin genişliği itibarıyla en başta gelenlerden biridir de. Mektep daha ziyade çocuklar, kitap okuma yazma bilenler ve sahne muayyen bir seviyeyi bulmuş olan insanlar için terbiye müessesesi sayılabilir. Fakat bugün radyo yaş ve seviye farkı gözetmeden bütün bir halk kitlesinin hocası olmuştur. Avrupa'da radyo, halkın terbiyesi ve kültürün inkişafı yolunda en çok istifade edilen vasıttır.

Fakat bizim Etimesğut eserinden beklediğimiz yalnız bu değildir. Onun ilk vaziyeti şüphesiz millî kültürün memleket hududları içinde yayılması, inkişaf ettirilmesidir. Ancak bunun dışında radyoya, memleket propagandası gibi yüksek ve çok mühim bir iş daha düşüyor. Propaganda, bilhassa harb sonrası dünyasında millî menfaatlerin beynelmilel sahada nazımı vaziyetine geçmiş, gerek lehte ve egerek aleyhte amansız bir silâh olmuştur. Ondan istifade etmesini bilmiyen ve propaganda vasıtalarından mahrum olan memleketlerin hali korkunç bir istikbalden habersiz yaşamakla biridir.

İstirahat zamanlarımızda düşmesini çevirdiğimiz küçük ve sevimsiz makine size dünyanın dört köşesinden haberler getirir, nutuklar, konferanslar dinletir, hattâ — daha sureti haktan görünerek — mühaserî bir maskeli ve maskesiz propaganda şekilleri... kimi şu, kimi bu ideolojinin silâhıdır; ve bunu yapanların bekledikleri, umdukları vardır.

Etimesğut radyo istasyonu, türk ideolojisinin, bizim rejimimizin hizmetinde, dünyaya bizim sesimizi taşıyacak, bizi tanıttacaktır. Ondan beklediğimiz ikinci mühim vazife yeni ve modern Türkiye'nin millî hududlardan mücerred dili olmasıdır.

Yeşil sırtlardan pylonların görünüşü muhteşemdi

Yazan:

Kemal Zeki Gencosman

Etimesğut nahiyesinin arkasında, yamaçları akasya ormanı halini alan iki tepenin ortasındaki yoldan otomobil kumları çıtırdatarak gidiyor. Buradan, istasyonun kart viziti, demir direklerin bütün haşmetiyle görülmektedir. Artık telsiz hududunun içindeyiz. İşçiler harıl harıl çalışıyorlar. Santral binası tamamlanmış, borularla pylonlara bağlanmıştır. Memur ve

mühendis evleriyle bu sırt âdeta bir mahalle halini almış.

Büroda genç bir türk mühendisi bizi karşılıyor ve içinde emeği bulunan eser karşısındaki hayranlığından en büyük manevî hazı tada tada izahat veriyor:

— Bitti sayılabilir artık, diyor, ayın yirmi ikisinde inşaat hükümetine teslim edilecek, eğer büyük bir mani çıkmazsa, 23 ünde neşriyate başlayacağız, çok masraflı ve çok emekli oldu; fakat çok mükemmel oduğunda da şüphe yok. Hususiyetleri ve üstünlüğü yapılan masrafla verilen emeği unutturacak nisbettedir.

Büyük bir salona giriyoruz. Burada inşaat mühendisleri makinelerin son kontrollerini yapmakla meşguldürler. Mühendisler üzerlerine aldıkları işi kusursuz bir şekilde teslim etmek için ellerinin ve kafalarının bütün maharetini sarfediyorlar. Bu salon, santralın en kıymetli dairesidir ve en ince teknik cihazlar buradadır. Sağda solda, "ölüm tehlikesi" yazılı ve malûm kafa taşı damgasını taşıyan levhalar var. Bunlar, 1500 voltla tecrübe edilen cihazlara yaklaşılmaması için alınmış ihtiyat tedbirleridir. Mümkün olduğu kadar uzaktan bu renk renk, yer yer yanan küçük küçük büyük büyük lambaların manası, vazifeleri hakkında izahat alıyoruz:

— Şu cihaz buraya kadar telefon tesisatıyla gelen sesi teşdit etmek ve asıl yayma cihazına nakletmek içindir. Şu gördüğünüz lambalar kilovatların hesabını yapar. Biri çalıştırıldığı zaman 60, öteki de çalışırsa 120 kilovatlık uzun dalgalar temin edilir.

Şu gördüğünüz tertibat postanın çıkardığı Armoniyi alıp toprağa verecek cihazdır... Bütün işler burada otomatik bir şekilde görülür. Bir tarafta küçük bir ârıza olunca, şu lambalar söner ve kontrol memuruna vazifesini ihbar eder. Zaten lambaların sönmelerinden daha evel, şu cihazın içindeki zil çalmağa başlar bunun mânası mühendis:

— Filan yerde bozukluk var diye ihtar etmektedir.

Ve bir köşede vazife saatini bekleyen büyük bir gramafon tertibatıyla bir hoparlör'ü göstererek:

— Bunlar da sigorta tertibatıdır, diyor, akla gelmiyen bir sebeple şehirdeki stüdyoda veya yolda bir ârıza olursa dinleyici, ârıza tamir edilinceye kadar beklemeyecektir. Bizim de burada gramofon-

İki pylon, radyo istasyonuna şu gördüğünüz demir borularla bağlanmışlardır.

numuz, plâklarımız, ve bir küçük stüdyomuz olacaktır. Böyle bir ihtimal karşısında derhal biz kendi vesaitimizi harekete getirecek ve şehir stüdyosunun neşriyatını tamamlayarak dinleyiciye karşı vazifemizi yerine getirmeye çalışacağız.

Ve beraberce santralın bodrum katına iniyoruz. Burada uzun ve kısa dalgalı postalar için ayrı ayrı çalışan cihazlar ve hepsinin yanında emniyet tertibatı vardır. Her hangi birinde bozukluk olursa, posta durursa diğeri derhal onu ramplasa edecek ve bu suretle işler durmayacaktır. Faraza, çalışırken kıran lambaları soğutma cihazının muhtemel aksaklığına karşı alınmış bir tertiple, bir makine bu lambaları 15 dakikada soğutabilecektir. Bu 15 dakika içinde bozukluk tamir edilecek, neşriyatın insicamı bozulmayacaktır.

Bodrum katında, muhtemel hava taarruzlarının sigortası da düşünülmüş, burada çalışan memur ve işçiler için mükemmel bir sığınak vücutu getirilmiştir.

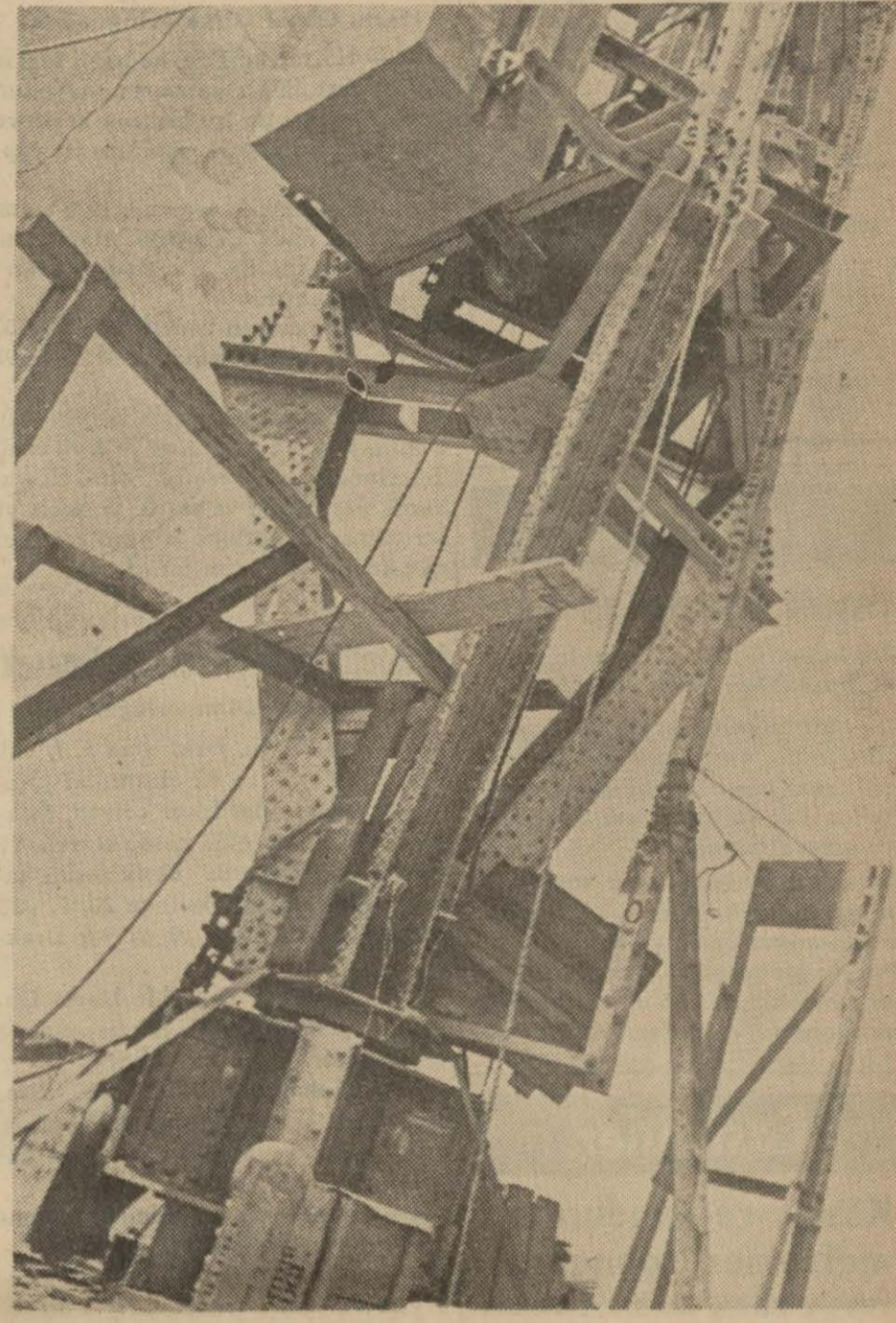
Bize izahat veren arkadaş, zihinleri kurcalayan bir sual soruyoruz:

— İstasyon çalışmaya başlayınca, yani kapasite 5 den 120 kilovata çıkınca — Ankara çok kuvvetli bir merkez haline gelecek. Fakat acaba bu kuvvetli merkez, aynı veya yakın dalga uzunluklarına tesir etmesi, onları örtmesi mahzuru doğmaz mı? Bu nasıl bertaraf edildi.

— Böyle bir ihtimal mevcut değildir, diyor o, ve ilâve ediyor:

— Şimdi bir çok istasyonlar vardır ki radyonuzun düğmesini çevirirken bir çok yerlerden çıkarlar; bu suretle bir tedahül (raisonnence) olur. Bu, postaları bozan armoniden ileri gelir. Bizim istasyon için bu bahis mevzuu olmayacaktır. Zira öyle cihazlar konulmuştur ki bunlar Ankara'ya muayyen bir tul mevcede çalıştıracak diğer istasyonları tamamen ayıracaktır. Ankara çalışırken de gene her tarafı dinlemek mümkün olacaktır. Yalnız uzun dalgalarda 200 metre arasında Ankara'nın sesi duyulacaktır. Kısa için bu 200 metre meselesi de yoktur. Kısa günleri 19,74, geceleri 31,69 metre üzerinden çalışacak, uzunlar ise gece gündüz 1639 metre üzerinde bulunacaktır.

Şimdi, dev cüsse direklerin — teknik tabiriyle pylonların — dibindeyiz. Ankara'dan bu direkler kurşun kalem gibi görünür, Etimesğut'un içinden muhteşemdir fakat dibinde yalnız "korkunç" kelimesiyle vasıflandırılabilir. İnsan zekâsının ve zekâyı kullanan elinin yerden göğe doğru uzattığı bu

Koca demir pylon şu müselle kaide üzerinde duruyor

her biri 255 metre yükseklikteki direkler üç köşeli birer kaide üzerine oturtulmuşlardır.

Yeni Türkiye'nin bu fevkalâde eserini ziyaretten dönerken kafamızın içinde hep:

— Sesimizi duyacaklar, duyuracağız, dünyanın öbür ucundan dinlenebileceğiz cümlesi doluyor ve düşünüyorum:

Radyoda Balkanların en eski milleti. Bizde 1926 da Ankara'nın şimdi çalışmakta olan istasyonu kurulduğu ve 1927 de çalışmaya başladığı zaman Balkanlarda henüz radyo yoktu. Bugün dünyanın sayılı istasyonlarından biri sayılan Bükreş istasyonunun bile henüz temeli atılmamıştı.

Ve yeni Etimesğut istasyonu, Balkanların en mükemmel telsiz santrali oluyor. En mükemmel, en güzel ve en kuvvetli istasyonu.. Göğsüm kabarıyor..

Yarımkü Türkiye, her köyünde bir radyosu olan, halkı radyoya bağlanmış ve abonelerin sayısını bu günkü bir kaç yüz misline çıkarmış bir memleket olacaktır. Devlet bu işin üzerindedir. Binaenaleyh, bu Türkiye bizden uzakta değildir. İdealin arefesindedir. Bizde de radyo halkın ihtiyacı haline gelecek, faydaları elle tutulur, göze görülür bir hale getirilecektir. Etimesğut istasyonu ancak o zaman beklediğimiz randımanı verecektir.

Bugün nasıl her köyde bir okuma odası tesisi için çalışıyorsak, yarın da her köyde bir radyo salonu, radyo meydanı kuraçacağız. Bu ihtiyacı bizden evel duyanlar çok olmuştur. Bir küçük misal veriyorum.

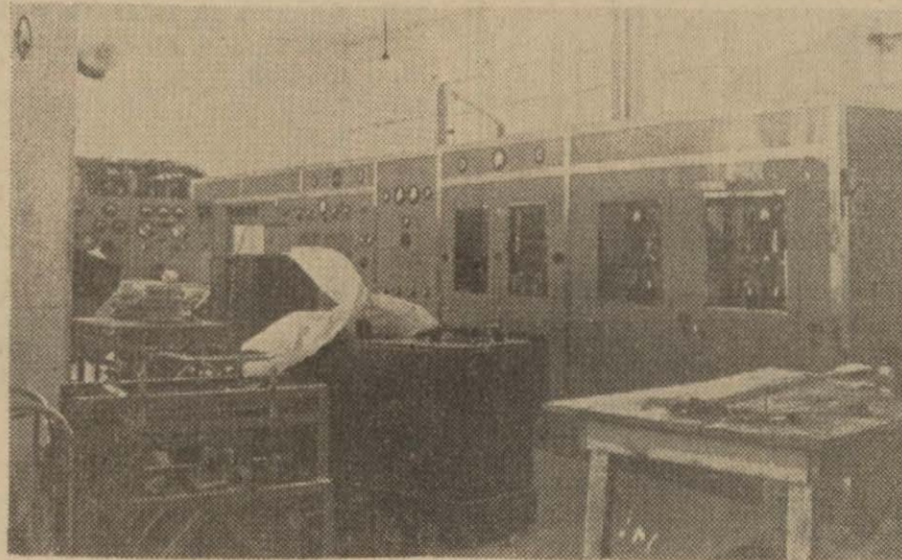
Bu misal radyonun, elektrik dâvası olmaktan başka bir şey olduğunu da göstermesi itibarıyla dikkate şayandır:

Amerikalılar günün muayyen saatlerinde işçiyi radyodan istifade ettirebilmek için rüzgârlı çalışan radyolar yapmışlardır. Ve bir misal de memleketimizden:

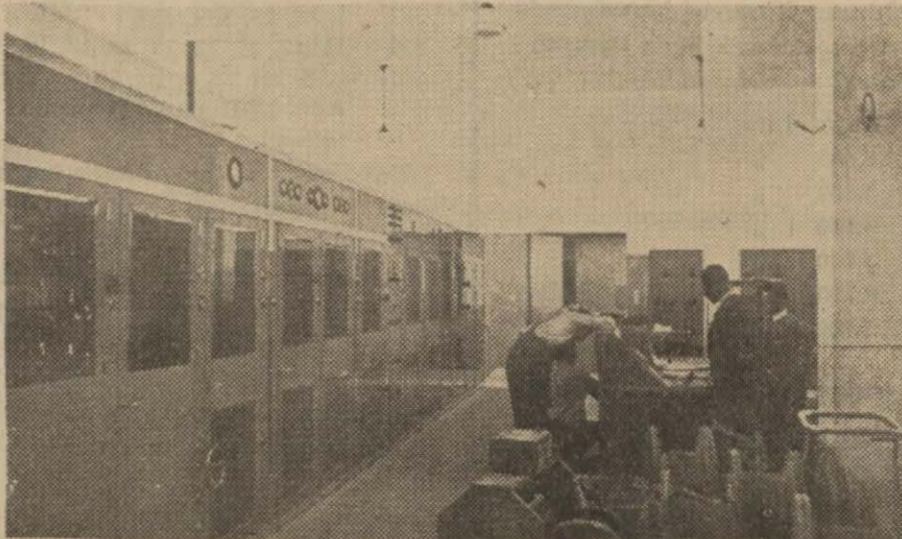
Trakya umumi müfettişliği sahasında 1232 köy vardır. 936 senesinde bu müfettişlik beş senelik bir kalkınma programı yapmıştır. Programda Trakya köylerini birer radyo sahibi yapmak da başta gelen maddeler arasındadır. Avrupa'dan getirilen hususî tertibatlı bazı radyolar — ki bunlar çalışırken aynı zamanda ışık veren bir vasıta haline gelirler — bu köylere yerleştirilmeğe başlanmıştır. İlk sene 89, ikinci sene nihayetinde 261 köy birer radyo kazanmıştır. 941 senesinde 1232 köy radyolu olacaktır. Meydanında radyo bulunan köylü gece saat 24 de ışığın altında radyosunu dinleyebiliyor.

İstikbalin Türkiye'si işte böyle halkı dünyaya en kestirme yoldan bağlayan vasıtalarla mücehhez olan köylerden, şehirlerden ibaret bir "birlik" olacaktır.

Bu yazıyı bitirirken, Etimesğut radyo istasyonunun inşasını üzerine alan Markoni müessesesinin ve İnşada çalışan alman, ingiliz ve işviçreli ustalara ve bilhassa dünyanın tanınmış fen adamlarından biri olan Felten Giyom müessesesinin doktor mühendis ve mütehasşısı B. Veygele'nin samimî mesaisini kaydetmek lüzumlu bir kadırşınalıktır.

Mükemmel telsiz cihazlarının bulunduğu salondayız

Uzun dalgalar yapan makineler kontrol ediliyor

... fakat dibinden buna yalnız korkunç denilebilirdi.

Hastalık, ölüm ve pislik getiren fareler

FAR HASAN FARE ZEHİRİ

İle öldürünüz

Macun ve buğday şeklinde olup büyük ve küçük her nevi fareleri, sıçanları derhal öldürür. Tesiri kat'idir. Fareler kokmaz. Buğday nevelerini serpmelidir. Macun olanlarını yağlı bir ekmeğe ve herhangi bir gıdaya sürerek farelerin bulunduğu yerlere koymalıdır. Kutusu 10, büyük 25, ikisi bir arada 30 kuruştur. 4409

Bir usta araniyor

Bayburt Çoruh Un Fabrikası Türk Anonim Şirketi
Direktörlüğünden

Fabrikamıza ustabaşılık vazifesini yapacak bir usta alınacaktır. Ustada aranılacak evsaf:

- 1 - Türk olmak ve Türkiye Cumhuriyeti yurddaşı bulunmak.
- 2 - Unculukta ve fabrikanın makinelerini işletmekte ve icabında tamir etmekte ehliyeti bulunmak.
- 3 - Torna işlerinde müteahhas olmak

Her türlü konforu cami fabrika ittisalinde bir ev bilâicir ustabaşının ikametine tahsis edilecek ve maaşı ibraz edeceği vesaike nazaran kendisiyle mutabık kalmacaktır.

Yukarıda gösterilen evsafi haiz uncu tesviyeci ustalardan talip olanların şimdiye kadar çalıştıkları müesseseler ve fabrikalardan almış oldukları hüsnühâl ve ehliyet vesikalarnın teklifnamelerile birlikte Bayburta Çoruh şirketi direktörlüğüne gönderilmek suretile müracaatları ilân olunur. 4359

ANADOLUNUN HER VİLÂYETİNDE ACENTA ARANIYOR

Fabrikamızın yeni çıkarmış olduğu son model
Tekmil Emayeli Nikelli ve siyah

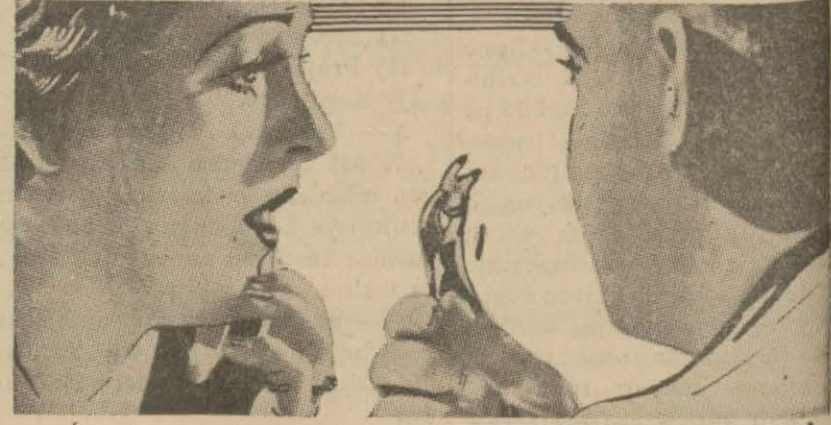
SOBALARIN ve CİHAZLARIN

Monopol satışı için her vilâyette acenta tayin edilecektir. Arzu edenler bir an evvel Şirketimizin merkezi olan Beyoğlunda İstiklâl caddesinde 69 numarada

ATEŞ TÜRK ANTRASİT

Direktörlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. Tel. 35.142 4325

Bakımsız dişleri

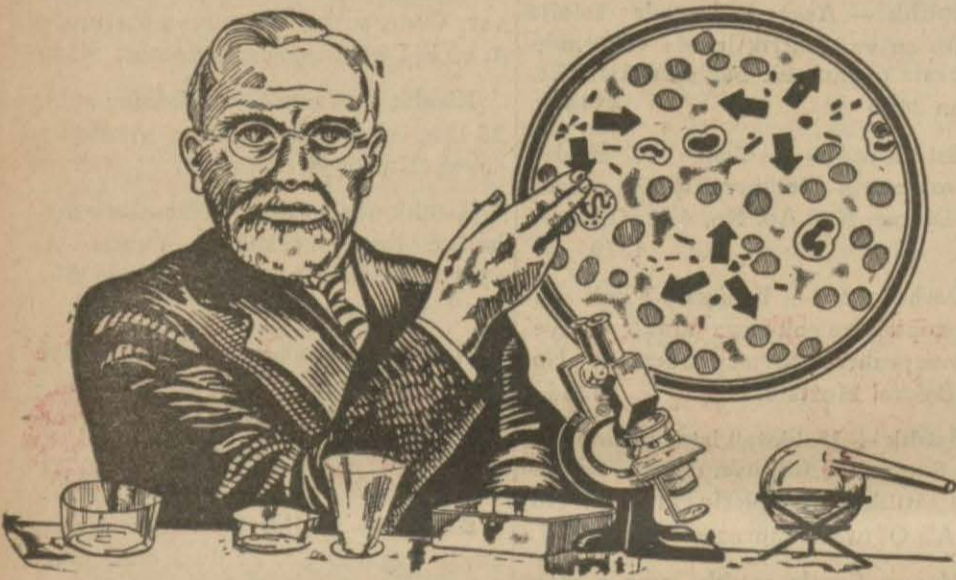
Bekliyen akibet

Dişlerini kaplayan kir tabakası sinek kâğıdları gibi yapışkandır. Mikropları çeker, muhafaza eder ve besler. Dilinizi dişlerinizin üzerine gezdirirseniz bu tabakayı siz de hissedersiniz.

Tehlike baş göstermiş demektir Bir gün her olup bittikten sonra dişleriniz donuk sarı bir renk almasını göreceksiniz. Bunu diş fırçaları, ve bir çok vahim talıklar takip edecektir.

RADYOLIN

Sizi bu tehlikelerden kurtaracak yegâne diş macunudur. Dişlerinizi temizler, parlatır, mikropları öldürür, diş etlerini kuvvetlendirir. Sabah öğle ve akşam her yemekten sonra RADYOLIN kullanmakla pek kısa bir zaman içinde hakikaten beyaz ve temiz dişlere sahip olursunuz. 4410

Mikroskop gösteriyor ki :

Sıtma parazitleri sivrisineklerin iğnesile kana karışıyor. Ve müthiş bir âfet olan sıtmayı vücudumuza aşıyor.

SITMA

Hayat makinesini arızasız bir şekilde işleten ve bizi sağlıklı yaşatan kudret, kanımızın terkinde bulunan kırmızı yuvarlacıklardır.

Vücudumuza aşılanan bu melun parazitler ise mütemadiyen bu kırmızı yuvarlacıkları yiyerek çoğalıyor, nesiller yapıyor ve her nesil uzviyetimizde de sıtma nöbeti dediğimiz titreme, ürperme ve yanma hallerini artırıyor.

Vatandaş !. Sağlığını bu afetten korusun

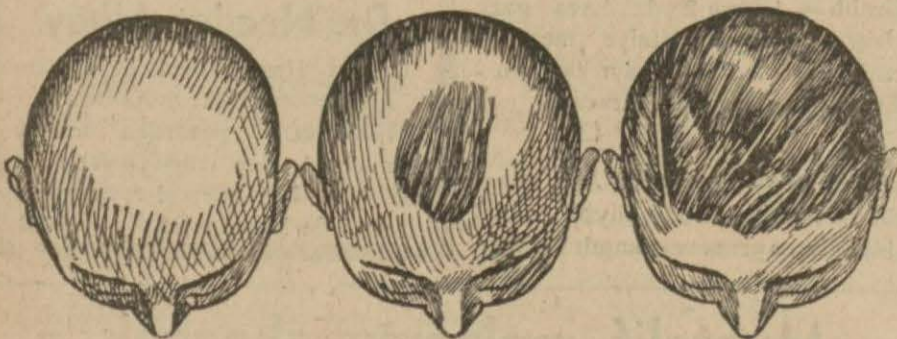
Kinin, arsenik, çelik ve birçok acı nebatat hülâsalarile hususî bir şekilde ihzar edilen ve Sıhhat Vekâletinin resmî ruhsatını haiz bulunan GENİN drajeleri sıtma parazitlerinin en âmansız bir düşmanıdır.

Sıtmadan Korunmak ve Kurtulmak İçin Birinci Deva BIOGENİN dir

BIOGENİN

kanı temizleyip çoğaltır, kırmızı kürecikleri artırır, adale ve sinirleri kuvvetlendirir, iştihayı açar, dermansızlığı giderir. Sıtma parazitlerini öldürür, tali olarak belgevşekliği ve ademi iktidarda büyük faydeler temin eder. Sıtmanın bütün şekillerinde şifa temin eden bu yüksek tesirli ilaç, her eczanede bulunur. 3868

Saç bakımı, güzelliğin en birinci şartıdır

PETROL NİZAM

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerrep bir ilaçtır. 3361

6 ve 12 ay taksitle
Bisiklet - Motosiklet
YILDIZ Ticaret evi
Ulus meydanı No. 6 Tel: 1847

Zayı - 934 - 935 senesinde Edirne lisesinden almış olduğum ehliyetnamemi zayı ettim. Yenisini alacağım dan eskisinin hükmü olmadı ilân olur.

Maliye Vekâleti Millî Emlâk müdürlüğü memurlarından Ömer Vergün. 4399

Cebeci hastanesi

GÖZ

Hastalıkları müteahhasısı

Dr. MUZAFFER Sander

Avrupadaki tetkiklerinden avdet etmiştir. Muayenehanesi Adliye Sarayında Gençâğa apartmanından bitişindeki Sarraf Hakkı apartmanına nakletmiştir. Hastalarını 14 hazirandar itibaren, saat 15-19 arası kabule başlamıştır. 3976

Bu sihirli güzelliği

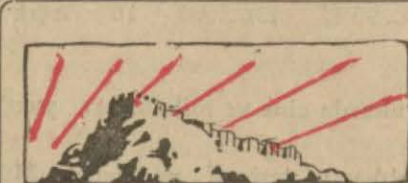

ANCAK
KREM
PERTEV
VERİR

513

Boya işçiliği

Ankara istasyon markiz inşaatı demir aksamının takriben 13.000 metre murabbar boya işçiliği 20.7.1938 tarihine kadar talibine ihale edilecektir. Bu husustaki şartnameyi almak üzere Ankara Yenişehir Atatürk caddesi Yenice apartmanı 5 numarada müteahhit Zeki İsmet'e müracaat edilmesi. 4129

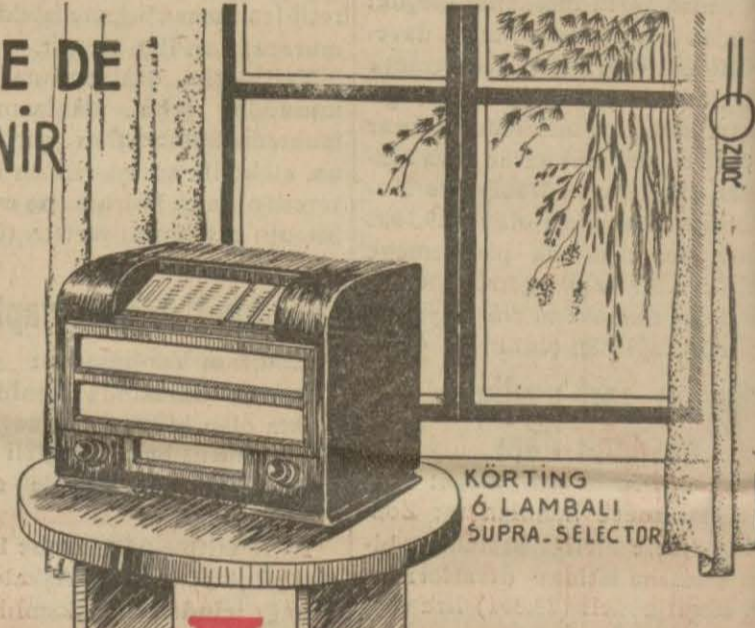
ULUS - 19. uncu yıl. - No.: 6083

İmtiyaz Sahibi

Nurettin Kâmil SUNER
Umumi Neşriyatı İdare Eden
Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik FENİK
ULUS Basımevi : ANKARA

YAZ MEVSİMİNDE DE ZEVKLE RADYO DİNLENİR

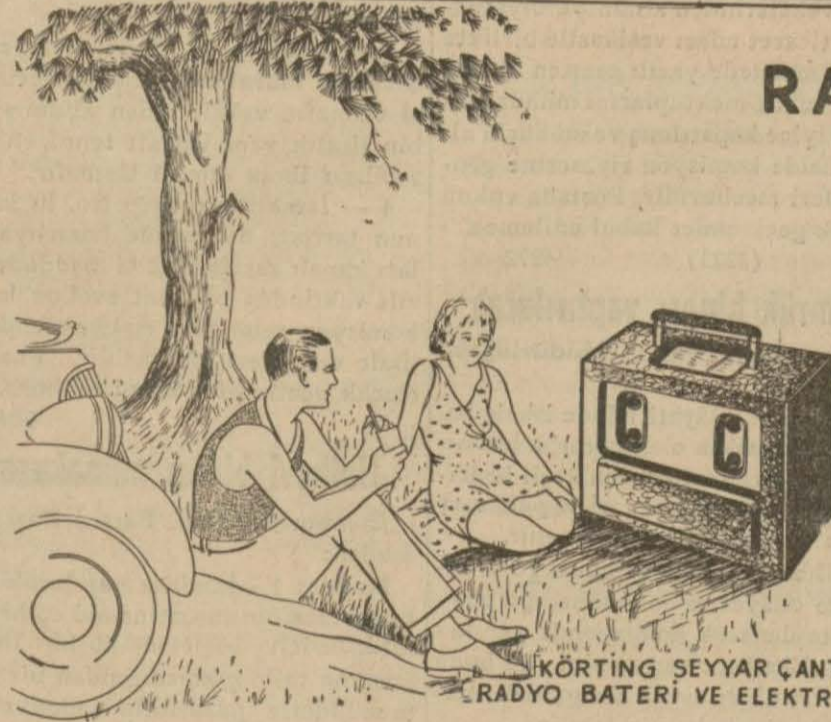
FAKAJ ...

KÖRTING
6 LAMBALI
SUPRA-SELECTOR

Körting

RADYOLARI İLE

KÖRTING SEYYAR ÇANTALI
RADYO BATERİ VE ELEKTRİKLE

TÜRKİYE VEKİLİ:
NECİP ERSES
İSTANBUL ÇALATA
SESİLİ HAN ZÜLFARUZ Sokak

İnşaat müteahhitlerine

Yenişehirde yapılmakta olan sinema binasının kısa bir zamanda ikmalini teahhüd talip olanların plân ve şartlarını öğrenmek üzere Kızılay karşısında Ragıp Soysal yazihanesine müracaatları. 4192

Sayın Ankaralılarına

Ucuzluğu ile az zamanda muhterem Ankara halkının rağbetini kazandıran

SAKARYA ECZANESİ

İş Bankası karşısında Koç zade müessesesi ittisalinde Meydan Palas otelinin altındaki mağazaya nakletmiştir. 4363

YENİ SİNEMALAR HALK

BU GECE

Martha Eggerth'in emsalsiz eseri
SARIŞIN KARMEN

Gündüz iki film

1 - SARIŞIN KARMEN

2 - AŞK KANATLARI

Seanslar: 2,45 - 6 - Gece 21 de

Geceleri yalnız bir film gösterilir

Ankara Palasla Şehir Bahçesi arasında

Açık Hava sinemasında

İki film birden

1 - MANYA VALEVSKA

2 - KAN KARDEŞLER

Gece saat 21 de - Duhuliyeye 25 kuruş

BU GECE

Büyük zabta ve heyecan filmi

FEDAKAR KÖPEK

Gündüz iki film

1 - FEDAKAR KÖPEK

2 - AŞK ÜLKESİ

Seanslar: 2,30 - 6 - Gece 21 de

Saat 2,30 da tenzilât: Fiatlar - 40-30-20

Halk matinesi 12,15 de

KANUN HARİCİ

Geceleri yalnız bir film